

קדיש והשכבה לאם -- פרקים

פרק א (מוטיב מוזיקאלי השיר נומי נומי, מוטיב ריטואלי קריעה – קריאה, מוטיב מהרקוויאם הנוצרי מנוחה, רקוויאם)

1.

לילה לילה עצמי את עיניך

לילה לילה בדרך אליך

על עמודי חשמל עורבים בלילה ירושלמי קר אורבים קוראים

לילה לילה מנוחת עולמים

פנסים את הבל הפה הקר הקפוא הפיגו אל הכפור קוראים קריעה על אם

קרעי עכשו קריעה

באת לבאר שבע כדי למות

חזרתי לירושלים כדי לחפש אותך

באתי לירושלים ממנה גליתי

ואת כבר קבורה בתוכי. אני מורקת מכלי לכלי

נסוגה מגלות אחת לאחרת

אז באתי ירושלימה באתי במקומך כשאת אינך

באתי לעיר הנצחית שהיא אם כלנו ובה יתגדל ויתקדש שמייה רבה

כְּשֶׁשָׁמַשׁ זֹרַחַת עַל רֹאשׁ מִסְגָּדִים וְצָרִיחִי כְּנִסְיוֹת אֲנִי מוֹצֵאת שׁוֹב אוֹתָךְ

הָעִיר מְקַבֶּלֶת אוֹתִי כְּמוֹ כָּלָה

אֲנִי לֹא הוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם אֲלָא הוֹלֶכֶת אוֹתָךְ אִמָּא

2 מוֹטִיב רִיטוּאֵלִי קְבוּרָה: מוֹטִיב מֵהַתְּפִילָה אֶל מֵלֵא רַחֲמִים מוֹטִיב

מֵהַרְקוּוּיָאם קִירִי אֱלִיסוֹן

אֶל מֵלֵא רַחֲמִים אֶל מֵלֵא רַחֲמִים.

בְּהֵר הַמְּנוּחֹת שֵׁם שְׁמָחָה בֵּת חֲבִיבָה שׁוֹכֶכֶת בְּהֵר הָאֲנָחוֹת שֵׁם חֲבִיבָה בֵּת

שְׁמָחָה אוֹהֶבֶת

בְּהֵר הַמְּנוּחֹת שֵׁם יֵשׁ אִם שְׁשׁוֹכֶכֶת אֵיךְ בְּכָלֵל יְכוּלָה לָנוּחַ נֶפֶשׁ דּוֹאֶבֶת

כּוֹאֶבֶת מֵרַב שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת

כּוֹאֶבֶת מֵרַב שֶׁאֲנִי אוֹהֶבֶת

זוּ הִירוּשָׁה שְׁחַתְמָתָ בִּי כְּמוֹ מַכּוֹת אֵשׁ תְּשׁוּקַת יֵשׁ

הַלִּילָה הַגָּדוֹל שֶׁנִּפְּלַ עַל שְׁמָחָה בֵּת חֲבִיבָה שֶׁהוּא אֹר הַיּוֹם הַצָּחִיחַ אוֹתוֹ צָרִיכָה

לְהִדְלִיק שׁוֹב וְשׁוֹב חֲבִיבָה בֵּת שְׁמָחָה כְּמוֹ גֵּרוֹת נִשְׁמָה קְצָרִים חוֹרְכִים כְּמוֹ

גִּפְרוּרִים חֲבִיבָה בֵּת שְׁמָחָה כְּשֶׁהִיא מְסַתְּכֶלֶת בְּעֵד הַחֲלוֹנוֹת עַל הָאֲנָשִׁים

הַשְּׂמִיחִים שֶׁאֲצֵלָם הָאֶהְבָּה הִיא לֹא כָאֵב וְלֹא מוֹת שֶׁאֲצֵלָם הָאֶהְבָּה הִיא פָּשׁוּט

חַיִּים וְעוֹד חַיִּים שְׁמָחָה וְעוֹד שְׁמָחָה בְּקֶרֶב אֲצֵלְכֶם שֶׁהִיא מְדַלִּיקָה וְנִשְׁרָפֶת בְּעוֹד

שְׁהִיא מְשׁוֹרָרֶת וּמִתְבּוֹנֶנֶת מִבְּחוּץ פְּנִימָה כָּל הַבָּתִּים מוֹאֲרִים וְהִיא מְאִירָה אֶת
מֶה שֶׁמִּחוּץ לַבָּתִּים בִּבְעֵרָה שֶׁבִּנְפֻשָּׁה מִתְחוֹלְלֶת כְּשֶׁמְרַכֶּכֶת הָאֵשׁ שֶׁל אִמָּה
הַחוֹלֶפֶת עוֹבֶרֶת בְּתוֹךְ נִפְשָׁה וְקוֹרֶעֶת אוֹתָהּ לְעוֹלָם מִן הַיֵּשׁ

פרק ב

(מוטיב ריטואלי כעס על המוות ועל החיים, מוטיב ברקוויאם: סקוונציה, דיאס

אירה)

דין מותר הוי אמא הוא דין חיי

ואיך אצדק בדין כי לא יצדק כל חי

נגזר עלי לחיות חיים של אחרים קודם את חיי אמא שלך אחר כך את חייר

אחר כך לתעות אל תוך אנשים שאהבתי ולצאת בידיים ריקות

נושרות בי הזיקות כלן בלכתך אין לי עוד אחות ואח אין לי אהוב אין בעל אין

ילדה אין שמים ואין אדמה

זה המות שלך שיהיה

שכל הזמן היה שם

המות שבגללו חייתי חיים כפולים

ועכשו אין עוד כפילות שלתוכה אוכל לברח

אָמא אַת נאָבדַת ואָני מאַבדַת הַכּל

בְּסוֹךְ הַכּל רָצִיתִי אִמִּי לְהִטִּיב אֶת עֲרִשְׁךָ

פְּחַדְתָּ לַחֲזוֹר הַבֵּיתָה רָצִיתִי שְׂאֲבִיא אוֹתְךָ לְבֵיתִי

הַבֹּאֲתִי אוֹתְךָ לְבֵיתִי וְהַבֵּית נַחֲרַב

פרק ג (מוטיב ריטואלי: היום האחרון והדמעות; במוזיקה נומי נומי, ברקוויאם: לקרימוסה)

1

בְּיוֹם הָאַחֲרוֹן לֹא הִשְׁאֲרִיתִי לִי אֶת הַמָּקוֹם לְצַעֵק אֲלֵיֶיךָ כִּי אַתְּ הָיִית בְּצַעֲקוֹת לֹא־מֵא שְׁלֹךְ

וְאִנִּי רוֹאֶה רֶכֶב שְׁמֶשׁ עִוּוֹר עֵטוּר בְּפָנָסִי הָרַחוּב הַבוֹהָקִים קוֹרֵעַ אוֹתְךָ מֵאַתִּי

וְאִנִּי מִצַּעֲקָת לֹלֵא מְלִים אִמָּא בְּעוֹד אַתְּ אֵינְךָ מִפְּסִיקָה כְּמוֹ פְּעִימָה קְבוּעָה

כָּל רֶבַע שָׁעָה צַעֲקֶתְךָ מְזַעֲזַעַת קִירוֹת אִמָּא וְהִיא הֹלֶכֶה וְהַתְקַרְבָּה אֲלֵיךָ אִמָּךְ הַיָּפָה

ואני עיוורת מסך של דמעות

הִיא הֹלֶכֶה וְהַתְקַרְבָּה אֲלֵיךָ הֹלֶכֶה וְלִקְחָה אוֹתְךָ מִמֶּנִּי

יָפָה וְצִיָּרָה הִיא בָּאָה אֲלֵיךָ כְּמוֹ שִׁזְכֹּרֶת אוֹתָהּ מֵאֵז שֶׁהָיִית יֹלְדָה יְתוּמָה שֶׁל אִמָּא צִיָּרָה שֶׁהִסְתַּלְקָה

2

לִילָה לִילָה עֲצָמִי אַתְּ עֵינֶיךָ

עֲצָמָת אוֹתָן בְּאַנְחָה גְּדוּלָה

יִצְאָה נִשְׁמָתְךָ בְּאַנְחָה

אַנְחָה שֶׁל שְׁמָחָה

ואני דמעותי על לחיי

אנחה של שמחה

כִּי אֶת חוֹזְרֵת לְאֵמָּא

3 (מוטיב ברקוויאם הנוצרי: אופרטורירום, התרומה של המאמין)

שְׁמִיחָה הַיְלֵדָה שְׁמִיחָה שְׁרוּצָה רַק לְהִבִּיא שְׁמִיחָה
שְׁמִיחָה הִיא בְּעֶצֶם יְלֵדָה שְׁרוּצָה לְשִׁמְח
כָּל הָעוֹלָם הוּא אֵמָּא אֲבֵלָה וּנְדָבוֹת יִלְדָה
שְׁמִיחָה
שְׁמִיחָה וְשִׁמְח כְּמוֹ שֶׁהִיָּה קוֹרָא לָהּ אֲבִיָּה
עֲטוּרַת הַיְנוּמֵת כָּלָה

פרק ד

1 (מוטיב מוזיקאלי: קדיש, קדושה, נומי נומי; מוטיב ברקוויאם הנוצרי: סנקטוס)

לא רצית למות רצית לחיות. החיים הם שמחה לעילא ולעילא
לעילא מכל שירה ותשבחה שיכולה להאמר
בעולם הזה ובעולם הבא
החיים הם שמחה נצחית קדוש קדוש קדוש
אז פחדת למות

נומי נומי כָּבִי אֶת הַנֵּר
 נומי נומי כָּבִי אֶת הַנֵּר
 לִילָה לִילָה עֲצָמִי אֶת עֵינַיָךְ
 לִילָה לִילָה תַעֲיִיתִי מִמֶּךָ אֵלַיָךְ
 לִילָה לִילָה בְּכִיךָ לְתוֹךְ הַכֶּר וְעַכְשָׁו בְּכִי
 לִילָה לִילָה אֲמָא לְכּוֹכְבִּים וּלְיָרֵחַ עֶקֶר
 עַל עַמּוּדֵי חֲשָׁמַל עוֹרְבִים קָרְאוּ בְּלִילָה קָר
 בּוֹ פְּנִסִּים חֲמָמוֹ הֶבֶל פֶּה קָפּוּא אֲדִים הַפִּיגוֹ
 אֶל הַכָּפוֹר
 וְעַמּוּדֵי חֲשָׁמַל בְּחִלּוּמוֹת שְׁחוּרִים הָיוּ עַמּוּד
 הַשְׁדָּרָה שֶׁלךְ שֶׁהִתְכּוֹפֵף
 גִּבְרָן שֶׁנִּשְׁבַּר שֶׁקָּרַס נומי נומי וְכִבִּי כִּבֵּר אֶת
 הַפִּנּוּס

פרק ה מוטיב ריטואלי ביהדות ההליכה

אחרי הארון, מרש האבל, מוטיב

מוזיקאלי: קדיש, נומי נומי, פרק

ברקוויאם הנוצרי: בנדיקטוס

1

אֶת הוֹלָקֶת מִמֶּנִּי וְאֲנִי מַעֲכָשׁוּ אֵהִיָּה
 הַנַּעֲלִים שֶׁלֹּךְ אֲנִי רִגְלֶיךָ אֶךְ עוֹד אֲנִי יוֹדַעַת
 זֹאת

אֶת מוֹזַגְת לְתוֹכִי אֶת הָעֶפֶר הַכָּבֵד אֶת
הָעֶצֶב שֶׁיְהִי עֲקָשׁוֹ רוּחִי וְנִשְׁמָתִי

2

מה אפשר לומר על העולם הזה שברא
כרצונו
בעלמא דברא כרעותיה ובו מלכותיה סמויה
והכאב מולך
יתגדל ויתקדש הוא בעלמא דברא כרעותיה
וימליך מלכותיה קדוש וברוך

3

כָּל הַסְּפוּרִים הֵם רְחוּבוֹת יְרוּשָׁלַיִם
בְּרָחוֹב דָּוִד יַלִּין הַנֶּעְלָבִים אֵינָם עוֹלָבִים
בְּרָחוֹב שְׁמֵעוֹן חָכָם לַדְּמָעַת הָעֲשׂוּקִים אֵין
מִנָּחִם

בְּרָחוֹב יִרְמְיָהוּ יֵשׁ רֵק מְשַׁגְּעִים
בְּרָחוֹב רִשְׁ"י זְקֵנִים רַעֲבִים
בְּלִילָה בְּכִית לְתוֹךְ הַפֶּר כִּנְשָׁמָה עֲשׂוּקָה
כִּי אֶת בַּעֲצֶמֶךָ מְרוּטָה כְּאַוְזָה יִמָּתֶה

4

לִילָה לִילָה רָכְבוּ חֲמוּשִׁים
נוֹמֵי נוֹמֵי שְׁלוֹשָׁה פָּרָשִׁים

נומי נומי שלוש פְּרָשִׁים
פְּרָשׁ אֶחָד שְׁמוֹ הָיָה עֶצֶב
פְּרָשׁ שֵׁנִי שְׁמוֹ הָיָה יָגוֹן
פְּרָשׁ שְׁלִישִׁי כְּפִיּוֹת טוֹבָה
מִתְגַּדֶּלֶת וּמִתְקַדֶּשֶׁת מֵאִתִּי
מִתְקַדֶּשֶׁת וּמִתְגַּדֶּלֶת מֵאִתִּי

פרק ו' מוטיב ריטואלי החיים כקורבן,

בקשת סליחה מהמת האמא והאשה

כקורבן, המוות של החפה מפשע, האשה

נושאת עוון הבנים, השכינה, מוטיב

מוזיקאלי: עץ הרימון, נומי נומי, על הדרך

עץ עומד, פרק בנצרות שה האלהים

אגנוס דאי

1

עץ הרימון שחור נתן ריחו

לִילָה וְרִמּוֹנִים אֲדָמִים מְדַמְּמִים עֵץ רִמּוֹן רִיק

לִילָה לִילָה נְדִיבוֹת הִיָּתָה טָרֶף

לִילָה לִילָה חֶסֶד יָת בְּחָרֵב

לִילָה לִילָה וְזֶה שְׁנוֹתָר

נומי נומי אֶת שְׁמֶךָ לֹא זָכַר

נומי נומי את שִׁמְךָ לא זָכַר

לִילָה לִילָה הָרוּחַ גּוֹבֶרֶת

לִילָה לִילָה עַל הַדֶּרֶךְ עֵץ עוֹמֵד

לְמַעַן שָׁרְשֵׁיו וּבִאֲדָמָה כָּאֵן הוֹמָה

הַצִּמְרֶת

לִילָה לִילָה רַק אֶת מַחֲכָה

2

הַצִּפּוֹרִים שֶׁנִּטְשׁוּ לֹא שָׁבוּת אֶל הַקֵּן

הָעֵץ עַל אִם הַדֶּרֶךְ עוֹמֵד

כְּהָעֵץ שֶׁהוּא אִם הָעֵץ שֶׁהוּא אִמָּא רִיקָה

מִצִּפּוֹרִים רִיקָה מִיֻּלְדִים

כְּמוֹנִי עֲכָשׁוּ כְּמוֹ שֶׁהֵיִתִּי תִמִּיד כְּמוֹ שֶׁתִּמִּיד

מִגְלִים שְׁבוּדִידִים כְּשֶׁהַחַיִּים הוֹלְכִים אֶל

הַחַיִּים וְהַמֵּתִים אֶל הַמֵּתִים רַק שֵׁשׁ כְּאֵלָה

שְׁרוּטִים שִׁמְתִים בַּחַיִּים וְחַיִּים בַּמֵּתִים כְּמוֹנִי

כְּמוֹנִי בַּגִּלְגָּל כִּי נָתַתְּ לִי מִתְנָה אֶת הַקִּלְלָה

3

נומי נומי הַדֶּרֶךְ רִיקָה

נומי נומי הַדֶּרֶךְ רִיקָה

פרק ז מוטיב ריטואלי אשכבה קבלית,
ההילולה הנשמה שמתה באה לאלהים
כמו כלה, מוטיב מוזיקאלי עץ הרימון,
מוטיב ברקוואים אגנוס דאי 2

1

מפחיד להיות אִמָּא שֶׁל אָבוֹת

יְלָדָה שֶׁל אוֹתִיּוֹת

בְּמָקוֹם רְמוֹנֵי הָאֶהָבָה שֶׁנִּבְחָזוּ רִימוֹנִים
לספרי תורה

2

יִדְעֵתְ שְׁנֵי דְבָרִים וְכָל הַשָּׂאָר הִיא רַק
הַפְסָקָה

שֶׁנִּשְׁמַתָּה בָּאָה מִפְּרִדָּס הָעֵדֶן וּלְשֵׁם תַּחֲזֹר
כָּךְ כָּל הַיָּמִים הָיוּ בִּימִים שְׁזוּרִמִּים בֵּין יָם
הַמֶּלַח שֶׁל דְּמָעוֹת רַבּוֹת וּבֵין יְרִיחוֹ
כָּךְ עֵץ הָרִמּוֹן נָתַן רִיחוֹ בֵּין יָם הַמֶּלַח וּבֵין
יְרִיחוֹ

3

בְּגִיל שְׂמוֹנָה שָׁלָה,

סבך המקובל עָטַר אוֹתָךְ בְּהִינוּמָה בִּטְרָם
מת רצה לראות אותך כלה

וְהִרְגִּשְׁתָּ אֶזְאִיךָ שְׁאֵת כְּלוּלָה מְכַל כְּלוּת
אִיוֹמָה כְּנִדְגָלוֹת שְׁתִּים עֵינֶיךָ כְּשִׁתִּים יוֹנִים
וְקוֹלָה פְּעֻמוֹנִים

4

וְהִנֵּה הַהִפְסָקָה נִגְמָרֶת כָּל הַחַיִּים הַגְּדוֹלִים
הָאֵלֹא אִמָּא נִגְמָרִים
וְכָל סְפּוֹר הַנְּתִינָה וְהָאֶהֱבָה הַסֶּבֶל וְהַכָּאֵב
הִיוּ הַפְּסָקָה קִטְנָה בְּזִמָּן הַנִּצְחִי שְׁלָךְ
בְּזִמָּן שָׁבוּ אֶת שְׁבָה וְנִעְטָפֶת אִמָּךְ מִחֶכֶה לָךְ
אֶת מֵאֲחָרֶת לַפְּגִישָׁה

5

אֶת פּוֹתֶרֶת לִי סוֹף סוֹף אֶת הַחִידָה שֶׁל
הַשִּׁיר הַמוֹזָר שֶׁשָּׂרָתָ לִי שֶׁהִפְחִיד אוֹתִי תָמִיד
הַחַיִּים הֵם חִידָה וְהַמָּוֶת פּוֹתֵר

פרק ח

מוֹטִיב רִיטוּאֲלִי קְבוּרָה הַגּוֹף יוֹרֵד לְבוֹר
וְהַנִּשְׁמָה הוֹלֶכֶת לְאוֹר הַנִּצְחִי, מוֹטִיבִים
מוֹזִיקָאֲלִיִּים: עֵץ הַרִימוֹן, נוֹמִי נוֹמִי, אֵל
מֵלָא רַחֲמִים הַמַּצָּא מִנוּחָה נְכוֹנָה תַּחַת

כנפי השכינה, לכה דודי לקראת כלה,

יתגדל ויתקדש, מוטיב ברקוויאם קומוניו

– לוקס אטרנה, האור הנצחי

החיים הם חידה והמוות פותר

גוף העור יורד לבור

גוף האור זורח

אז למה אצלי הכל הוא שחור

למה נופלת איתך כאן לבור

אצלך האור זורח

אצלי העור צורח

2

שב הרימון אל ראש העץ שב אל הקשת שב

החץ

אמה וסבך קוראים לך אלהים רוצה אותך

כנפי השכינה עוטפות אותך

לך ואליה החיל יוחל

בואי כלה

כי רד הליל

3

אֶל מֵלֵא רַחֲמִים הַדֶּרֶךְ רִיקָה לַיְלָה לַיְלָה
עֲצַמְתָּ אֶת עֵינֵי אִמָּא

כָּשֶׁהֵן תִּפְקַחְנָה אֲנִי יוֹדַעַת יְהִי לִי חַיִּים
אַחֲרִים

מֵלָאִים בְּחוּרִים

כְּמוֹ קִלְפֹת הָרִמּוֹן אֶהְיָ אַחֲרֵי שְׁחָרְצוּ מִמֶּנָּה
הַחוּצָה אֶת כָּל הַגִּרְגָּרִים הָאֲדָמִים

אֶל מֵלֵא רַחֲמִים

4

לְכִי קֵלָה לְקִרְאֵת הַזִּכָּר לְכִי לְאִמָּךְ אִמָּא

אִמָּא שֶׁל רְמוֹנִים

שְׂמִיחָה שֶׁל חֲסָדִים

אִמָּא שֶׁל אֶהְבָּה וַיֹּאשׁ

5

לַיְלָה לַיְלָה אֲנִי בַּדֶּרֶךְ אֵלֶיךָ

הַשְׂאֲרֵת אוֹתִי חֲמוּשָׁה בְּשִׁלְשֵׁת הַפְּרָשִׁים

הַנִּצְחָיִים שְׁלֶךְ נְדִיבוֹת יֹאשׁ וְתִקְוָה

כָּל לַיְלָה שֶׁנִּרְדָּמִים נְדִיבוֹת יֹאשׁ וְתִקְוָה הֵם

הַגִּשְׁר שֶׁמּוֹבִיל אוֹתָנוּ לַיּוֹם הַבֹּא

6

עֲקֹשׂוּ כָּל הַחַיִּים הֵם הַלַּיְלָה הַזֶּה וְיֵמָּה שְׂבִיבֹא

אַחֵר כֹּךְ הוּא אֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים כֹּךְ כְּתוּב

בִּיתְגָּדֶל וַיִּתְקַדֵּשׁ כֶּה מְרַפְּרוֹת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה
וְעָכְשׁוּ לִי נִשְׁאָר הַיּוֹם שֶׁהוּא הַלַּיְלָה לַפְּעֻנָּח
בְּמוֹתָהּ מִחֻדָּשׁ אֶת שִׁיר לִידָתִי אֲשַׁכְּבָה וְעָרֵשׁ
אֶהְבָּה וְאַרְס אֲמִי אֲמִי רֶכֶב בְּפָשִׁי וּפָרָשָׁיו